

2021

Bugetul pentru cetățeni

Primăria satului Talmaza

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Institutul pentru
Politici și Reforme
Europene

Eastern Europe Studies Centre

Proiectul este cofințat de Uniunea Europeană și Konrad Adenauer Stiftung e.

Mesaj din partea Primarului

Stimați locuitori ai satului Talmaza,

Vă mulțumesc că lecturați această analiză a bugetului satului nostru. Înseamnă că vă pasă, doriți să vă implicați și astfel veți inspira și ceilalți locuitori să fie cetățeni activi.

Pe lângă obligațiile contabile oficiale referitoare la elaborarea bugetului, mai avem și obligația să scriem bugetul în concordanță cu nevoile satului nostru. Noi vrem să cooperăm cu voi, să elaborăm împreună planurile pentru dezvoltarea localității, în ciuda tuturor dificultăților legate de pandemie, de starea economică sau de complexitatea necesităților satului.

Vă invit să lecturați **bugetul cetățenilor**, care este o analiză mai vizuală și mai ușor de înțeles, creat în baza proiectului de buget oficial. Sunt mândru că anul acesta am alocat bani pentru proiecte care voi le veți propune. 60 mii lei nu sunt mulți, însă cred că putem fi creativi pentru proiecte de care să fim mândri.

Dacă aveți comentarii și sugestii referitor la buget, la acest document sau în general, vă încurajez să ne comunicați personal sau să expediați un mesaj la adresa: PrimariaTalmaza@gmail.com

Cu gând bun,
Eugeniu Prutean
Primarul satului Talmaza

Bugetul primăriei satului Talmaza pentru anul 2021

VENITURI

CHELTUIELI

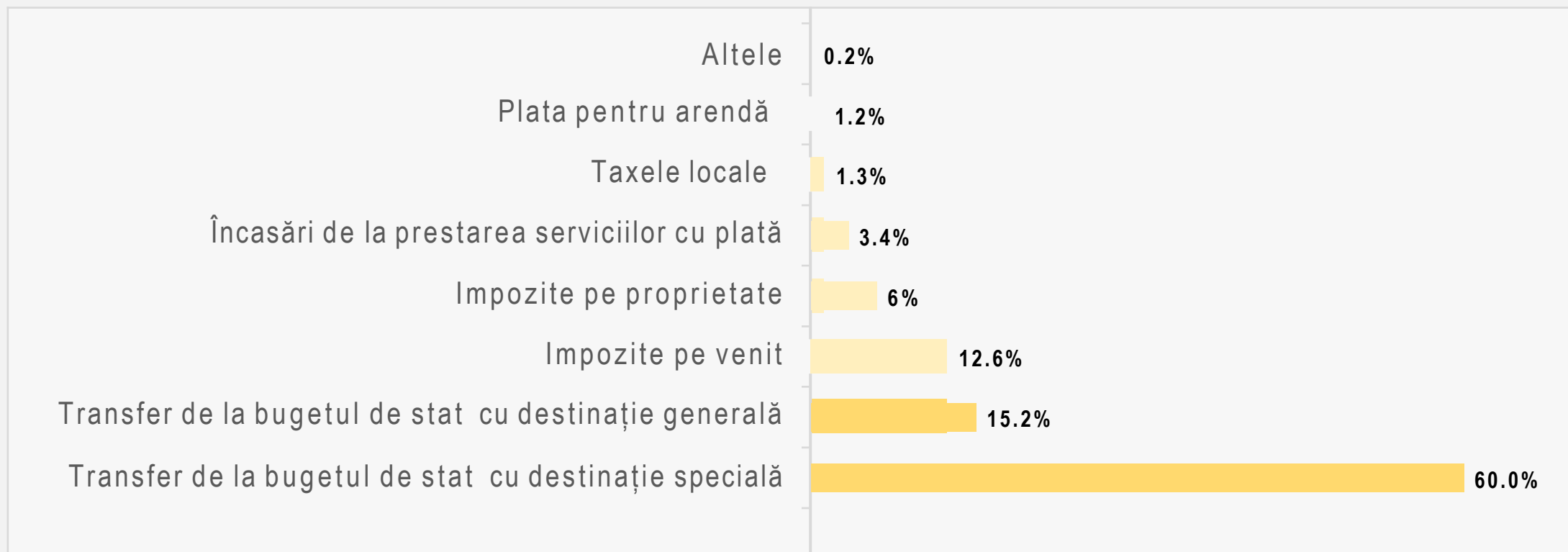
12.088.400 lei

Bugetul satului Talmaza este dependent de transferurile de la bugetul de stat.

Veniturile proprii reprezintă doar 24%, de 2.886.600 lei, iar transferurile de la bugetul de stat sunt de peste trei ori mai mari ca veniturile locale proprii.

Structura veniturilor totale , bugetul s. Talmaza, 2021

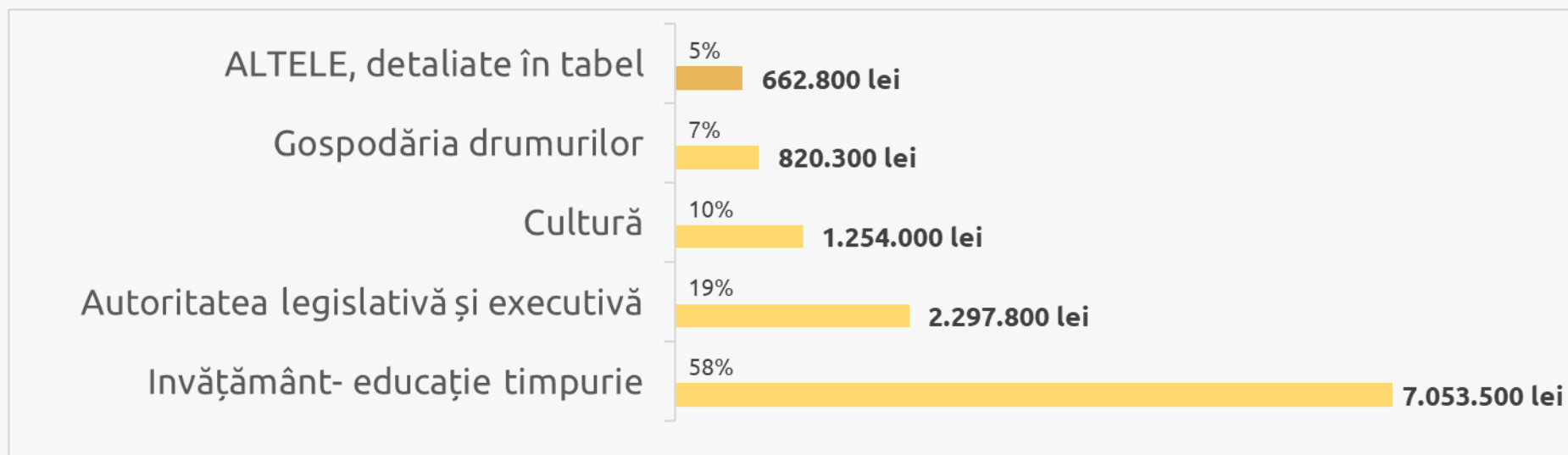
Transferurile de la bugetul de stat cu destinație specială sunt mijloace financiare alocate de la bugetul de stat pentru asigurarea funcțiilor publice sau alte scopuri speciale. În cazul satului Talmaza, destinațiile speciale sunt pentru învățământ (6.459.600 lei), drumuri (820.300 lei) și transferul pentru mediator (62.400 lei).

Transferul cu destinație generală e reprezentat de mijloacele financiare alocate de la bugetul de stat pentru finanțarea domeniilor proprii de activitate ale primăriei. În cazul acesta este de 1.859.500 lei.

Structura cheltuielilor, bugetul s. Talmaza, 2021

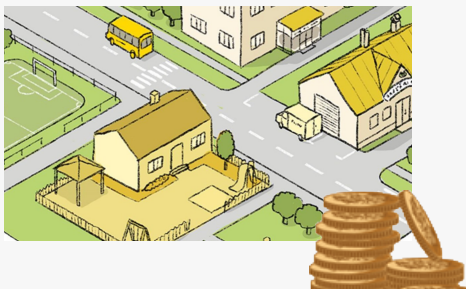

ALTELE

Pompieri și salvatori	202.000 lei	1,7%
Dezvoltarea comunală	140.000 lei	1,2%
Fondul de rezervă	85.000 lei	0,7%
Iluminarea stradală	85.000 lei	0,7%
Protecție socială	62.400 lei	0,5%
Alte servicii legate de activități economice	60.000 lei	0,5%
Sport și activități de tineret	25.000 lei	0,2%
Apărarea națională	3.400 lei	0,0%

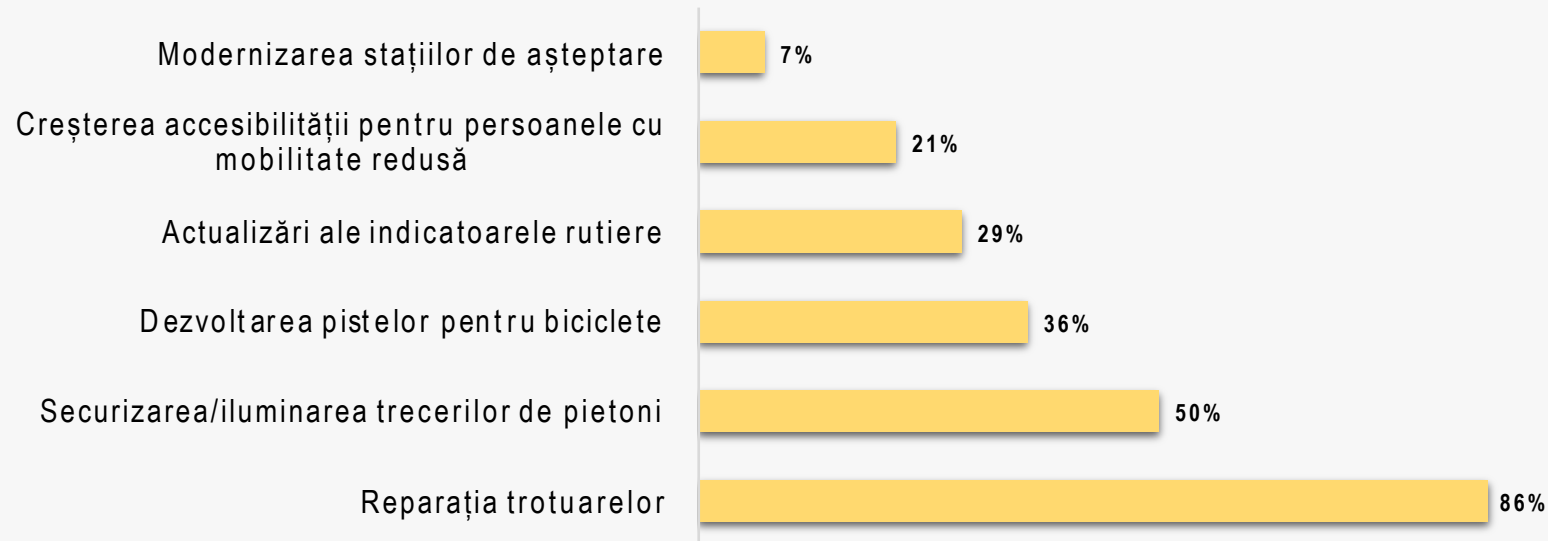

Dezvoltarea drumurilor din localitate

820.300 lei

Ce tip de îmbunătățiri credeți că ar aduce cea mai mare valoare rețelei de transport din Talmaza?

Ponderea cheltuielilor din buget destinate îmbunătățirii infrastructurii din localitate continuă să fie una redusă, în totalitate fiind finanțată din transfer de la bugetul de stat, prin transfer cu destinație specială pentru drumuri.

Cheltuielile pentru gospodărirea drumurilor reprezintă 7% din bugetul satului Talmaza. Pe parcursul anului e posibilă identificarea mai multe surse pentru creșterea investițiilor în drumurile din localitate, inclusiv din soldul disponibil. Marea parte a drumurilor se planifică a fi reparate în macadam ("variantă albă").

Conform datelor* colectate de la locuitorii satului Talmaza, domeniile prioritare la acest capitol sunt:

- **str. Viilor**
- **drumurile secundare și trotuarele din centrul satului**
- **porțiunea ce duce spre cimitir**

**Datele au fost colectate de la cetățeni în perioada elaborării bugetului*

Gospodăria de locuințe și a serviciilor comunale

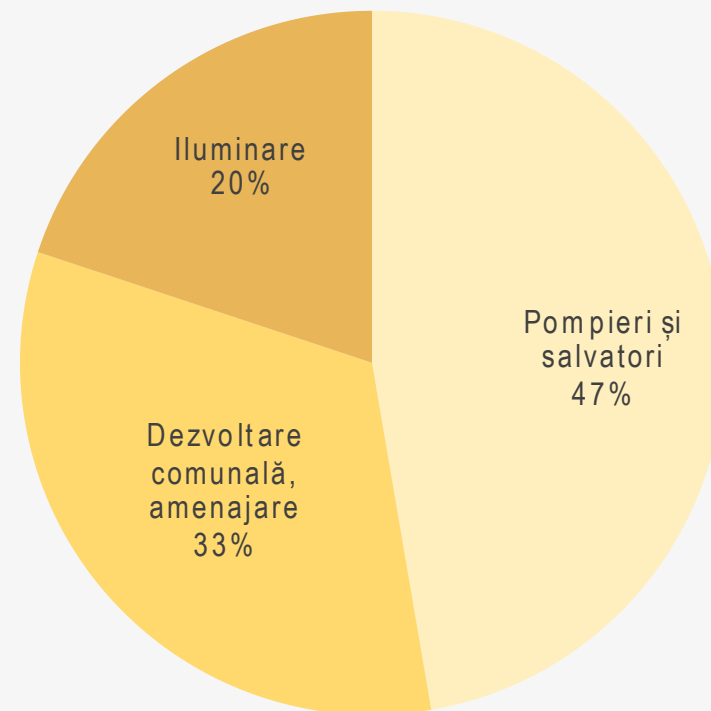
Pentru gospodărire și servicii comunale s-au alocat 427.000 lei în buget, după cum urmează:

Serviciul de pompieri și salvatori	202.000 lei
Dezvoltare comunală și amenajare	140.000 lei
Iluminare	85.000 lei

Conform opiniei cetățenilor, extinderea rețelei de apă și canalizare, dar și amenajarea parcurilor ar trebui să fie o prioritate la acest capitol. De asemenea, locuitorii consideră necesară extinderea iluminării stradale, mai ales în străzile cu mult noroi, dar și cele din partea de sus a satului.

Cetățenii au sugerat actualizarea indicatoarelor rutiere și creșterea accesibilității pentru persoanele cu mobilitate redusă.

Părerea este împărțită referitor la serviciile de evacuare a deșeurilor, 50% declarându-se destul de mulțumiți sau foarte mulțumiți, iar 50% nu prea mulțumiți.

**Datele au fost colectate de la cetățeni în perioada elaborării bugetului*

Cultură, tineret și sport

Pentru cultură s-au alocat 1.254.000 lei, iar pentru sport și tineret doar 25.000 lei, împreună reprezentând 11% din bugetul pentru 2021.

Peste 50%* din cetățeni au o părere negativă (nu prea bună sau deloc bună) despre calitatea serviciilor oferite tinerilor din Talmaza. Obiecția majoră se referă la lipsa de diversitate a acestora și dificultatea în practicarea sportului în perioada rece a anului.

Principalele sugestii la acest capitol s-au referit la:

- Deschiderea diferitor cluburi din domeniul artistic și sport
- Desfășurarea de cursuri extra-curriculare pentru tineri: dezvoltare personală, orientare în carieră, antreprenariat.

Pentru a încuraja tinerii să practice sportul, cetățenii au propus să fie reparate ambele săli sportive de la școli și amenajarea stadionului central cu mai multe micro-terenuri de tenis, volei.

**Datele au fost colectate de la cetățeni în perioada elaborării bugetului*

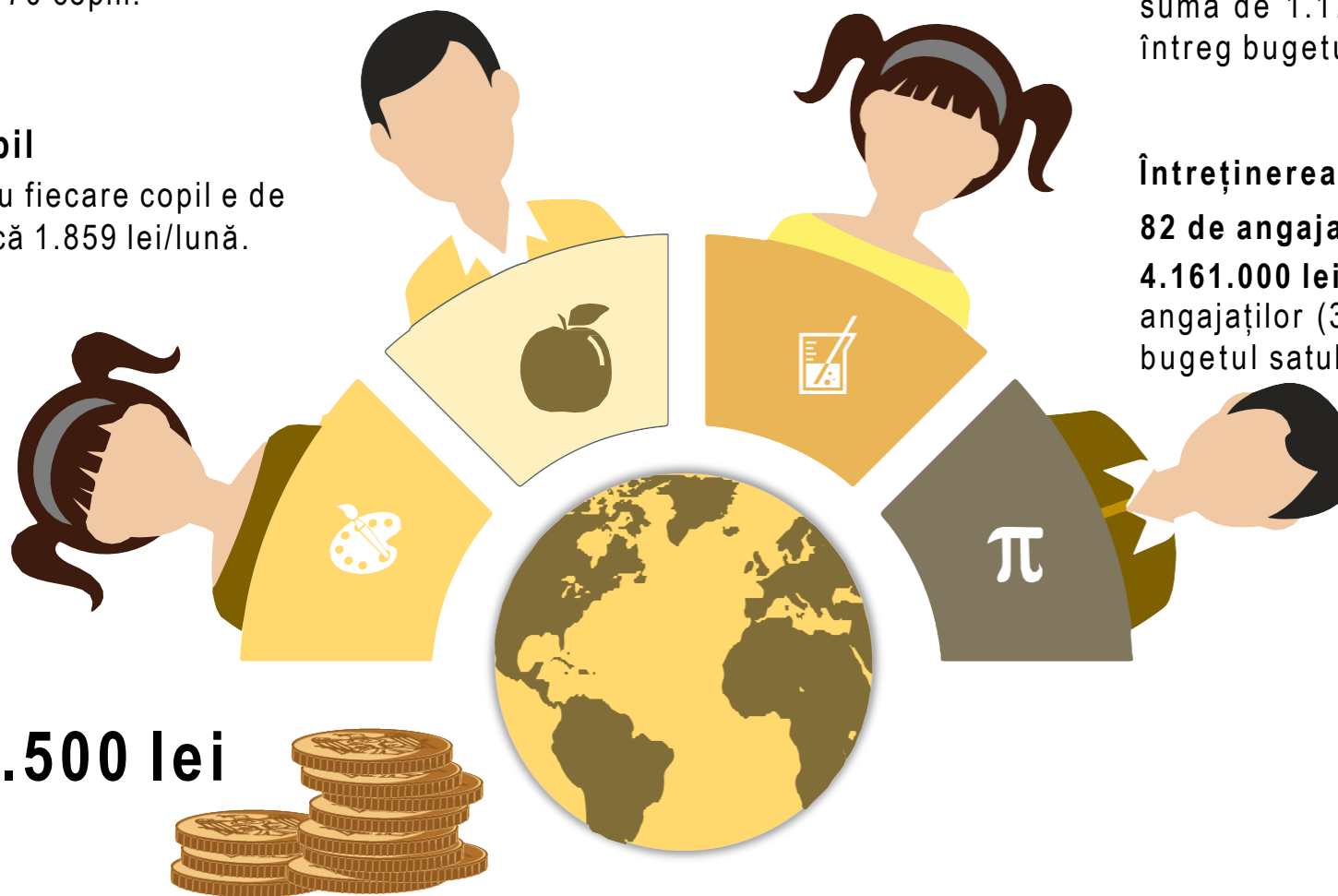

Educație timpurie (grădinițe)

În Talmaza sunt în total 310 copii repartizați la 3 grădinițe: două cu 120 copii și una cu 70 copii.

Alocații per copil

Costul total pentru fiecare copil e de 22.308 lei/ an, adică 1.859 lei/lună.

7.053.500 lei

Produse alimentare

Pentru hrana copiilor urmează a fi procurate produse alimentare în sumă de 1.176.200 lei (9,7% din întreg bugetul)

Întreținerea personalului

82 de angajați

4.161.000 lei pentru remunerarea angajaților (34,4% din întreg bugetul satului)

Bugetarea participativă

Primăria din Talmază va utiliza bugetarea participativă în 2021.

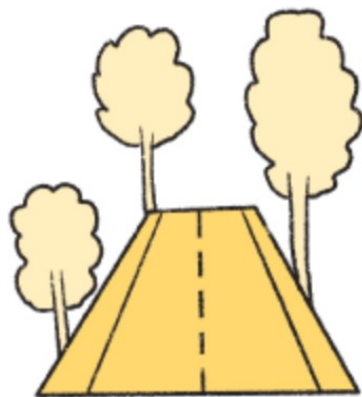
Bugetarea participativă reprezintă mecanismul care permite cetățenilor să participe la luarea deciziilor și să ia decizii privind alocarea și gestionarea resurselor financiare publice de care dispune administrația locală.

Suma alocată pentru **Bugetarea participativă** reprezintă 0,5% din bugetul local 2021, **adică 60.000 lei** pentru finanțarea propunerilor de proiect la din **inițiativa cetățenilor**.

Beneficiile Bugetării Participative:

● servicii sociale calitative

● drumuri reabilite

● banul public utilizat eficient

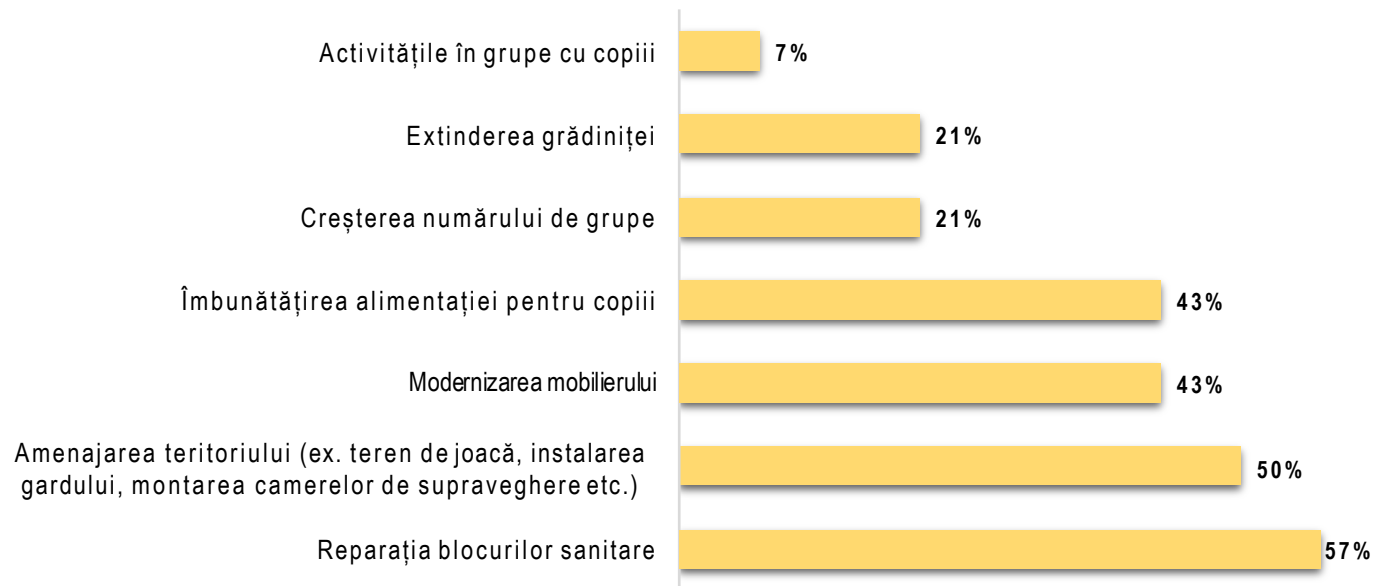
● grădiniță/
școală modernizată

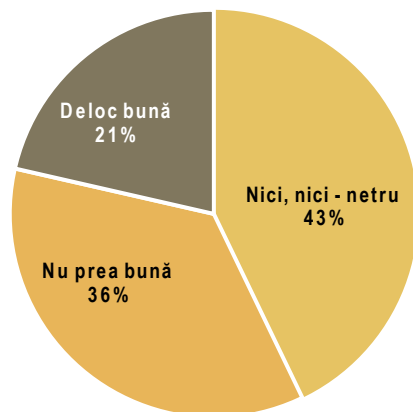
● oportunități pentru afaceri și locuri de muncă

Care ar trebui să fie domeniile prioritare pentru autorități în domeniul educației timpurii?

Cum apreciați calitatea serviciilor oferite tinerilor din localitate?

Participarea cetățenilor

Alte probleme identificate

Cetățenii au identificat și alte probleme pentru care doresc susținerea autorităților locale:

- Izolarea câinilor vagabonzi
- Mobilizarea cetățenilor la amenajarea satului
- Îmbunătățirea stării cimitirelor
- O educație mai bună referitor la situația epidemiologică, dar și alte aspecte ce țin de sănătate în general
- Educația sexuală

**Datele au fost colectate de la cetățeni în perioada elaborării bugetului*

Informație adițională

- Audierea publică pe marginea proiectului de buget va fi organizată pe 2 decembrie, la ora 10:00, la primăria din Talmaza.
- Proiectul bugetului pentru anul 2021 poate fi consultat pe website www.Talmaza.md sau obținută de la secretarul consiliului local.
- Detalii despre Bugetare Participativă: <http://bugetulmeu.md/691/>
- Regulamentul Bugetării Participative aprobat de către Consiliul Local din Talmaza: <https://actelocale.gov.md/ral/act/cu-privire-la-aprobarea-regulamentului-privind-bugetarea-participativ-n-satul-talmaza-577951.html>
- Pentru comentarii adiționale referitoare la buget sau la acest document, vă rugăm să trimiteți un mesaj la adresa: primariatalmaza@gmail.com

Expert-Grup

+373 22 929 994

str. A. Bernardazzi 45
MD-2012, Chișinău
Republica Moldova

info@expert-grup.org

IPRE

+373 22 788 978
+373 22 788 986
+373 22 788 989

str. București 90, of. 20
MD-2001, Chișinău
Republica Moldova

info@expert-grup.org

Informează, Abilitează Și Acționează!

15.09.2019

Proiectul cofinanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer